

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Praesertim Augustini, Et Thomae Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Sacramentis In Genere Et Specie - Libros Octo Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput 4. Subjectum hujus Sacramenti.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73212](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73212)

di veniant, sed aut Episcopi, aut Sacerdotes ab ipsis ritè ordinati per impositionem manuum Presbyterii. Tridentinum c. 3. & can. 4.

- 16 Cuiuslibet tamen Sacerdoti Sacramentum hoc administrare non licet, sed soli proprio Pastori, live Episcopo, vel Parocho, vel cui illi commiserint. Ita Concilium Mediolanense V. Deficiente tamen Parocho, & quovis ab ipso, vel ab Episcopo ad id delegato, quilibet Sacerdos, etiam Regularis, illud licitè administrat. Quòd si extra hunc casum Regularis seculari infirmo administrat, lethaler peccat, atque in excommunicationem incidit. Clement. I. de privilegiis, & Clement. ad idem, de sepulchris.
- 17 Si quando acciderit, Parochum, vel ab eo delegatum, unguendo deficere, nec posse perficere, alius Sacerdos, si adfit, vel certè statim evocatus, partes nondum unctas ritè ungat; unctas verò denuò non ungat. Ita S. Carolus in Instructione citata.
- 18 Tenetur verò Parochus ex iustitia subito petenti ministrare, etiam peste infecto. Ita Rituale Romanum §. 23. Quia ad hoc tenetur ex officio Parochi, & ad hoc Parochialia iura recipit. Et quamvis hoc Sacramentum non sit absolutè necessitatis, est tamen præcepti, & maxime utilitatis, agiturque de momento unde pendet æternitas. In quo nihil negligendum. Si tamen Parochus sit toti populo sic necessarius, ut ejus mors, aut infectio, futura sit magna populi desolatio, & jactura. . . sufficiens, si Sacramenta magis necessaria ministrare, inquit Manuale Cameracense. Verùm hic casus ad hoc hodie rarus est, ut plerumque rationabilis non esset sub hoc prætextu exculatio. Saltem suo circa hoc Parochus iudicio stare non deberet, sed Episcopi. Ne sub vano prætextu omittat officium boni Pastoris, qui debet animam suam ponere pro ovibus suis, meminitque Augustiniana sententia tr. 123. in Joan. Christi amor, in eo qui pascat oves ejus, in tantum debet crescere ardorem, ut vincat etiam mortis naturalem timorem. Confer ea quæ dixi lib. 1. c. . .

CAPUT IV.

Subiectum hujus Sacramenti.

- 19 Sacramentum hoc in Ecclesia Latina administrandum est solis ægrotantibus, de quorum morte timetur. Non autem peccatoribus sanis, & bene valentibus (prout in Ecclesia Græca, permittente Latina, administrari constat, partim ex ipsorum Euchologio, partim ex variis Authoribus, Græcis & Latinis, qui de Græcorum Ritibus scripserunt) id enim conformius est Jacobo Apostolo : *infirmatur quis ex vobis, &c.* Atque ita Eugenius IV. præscripsit in Decretis suis, his verbis : *hoc Sacramentum non nisi infirmo, de cuius morte timetur, dari debet.* Ita etiam Tridentinum sess. 14. de Extrem. Uct. c. 13. esse hanc unctiorem infirmis adhibendam, illis præsertim qui tam periculose decumbunt, ut in exitu vite constituti videantur. Unde & Sacramentum exentium nuncupatur. Non est tamen necesse expectare ultimum vitæ periculum, sed sufficit quòd infirmus, Medicorum iudicio, periculosa ægritudine laboret. Imò expedit illud administrari eo tempore, cum adhuc integra mens & ratio viget, tum ut, ad uberiorem Sacramenti gratiam recipendam, ipsi etiam infirmi suam fidem, ac piam animi voluntatem conferre possint, dum sacro linuntur oleo (inquit Rituale Roman.) Tum ut effectus hujus Sacramenti secundarius, sanitas videlicet corporis, per illud sine miraculo expectari queat : ad quod convenit, quòd adhuc spes aliqua vitæ superfit. Vix enim sine miraculo expectari potest, dum ad statum desperatum æ-

Tom III.

ger adductus est. Cùm tamen hunc effectum Sacramentum non operetur per modum miraculi, sed virtute ordinariæ supernaturali, causas naturales adjuvante.

Et idè redarguenda est praxis plurimorum, expectantium vel ultimum vitæ halitum. Sicut & stulta opinio, quæ falsò persuasum habent nonnulli, iis ex hac vita necessariò migrandum esse, qui uncti fuerint : vel quæ sibi imaginantur, nullam in uncto superesse potestatem testamentum condendi, vel mutandi. Horum quippe & similibus persuasionibus inimicus humani generis deterrere conatur ab hoc Sacramento suscipiendo, in tempore opportuno, ad impediendum fructus illius.

Debet autem hoc Sacramentum solis iis infirmis conferri, qui usum rationis adepti fuerint. Non autem pueris, necdum rationis usum affectis, nec ab ortu amentibus, qui lucida nunquam habuerunt intervalla. Utpote quibus non congruit forma ipsius : *indulgeat tibi Dominus, &c.* ; cum non peccaverint post baptismum. Debet tamen conferri senibus, qui scio confecti in diem putantur morituri, licet nullà alià infirmitate laborent, quàm extremà senectute : utpote quæ periculosus ipsa morbus est. Ita Concilium Mediol. IV. & S. Carolus in suis Instructionibus. Imò Synodus Aquisgranensis anni 1585. jubet illud administrari senio confectis, etiam leviter laborantibus.

Addit Rituale Romanum §. 13. illud administrandum feminis in partu deficientibus (non sic in partu laborantibus, ut in mortis periculo constitutæ non sint) *rabidis, peste infectis, lethaler vulneratis, ex hæusto veneno periclitantibus, etiam dum adhuc robusti sunt, si postea suscipienda unctiõnis opportunitatem non sint habituri.*

Nemini autem, qui graviore morbo affectus non est, Sacramentum Uctionis dare licet (ait Manuale Mechliniense cum Catechismo Rom.) quamvis periculum mortis adeat, vel quia periculosam navigationem parat, vel quia prælium initurus sit, à quo certa mors illi impendat, vel etiam si, capitis damnatus, ad supplicium rapetur. Neque enim illis congruit quod Jacobus ait : *infirmatur quis ex vobis, &c.*

Pueri autem post usum rationis periculose ægrotantes, licet sint solùm octo aut novem annorum, quamvis nunquam communicaverint, si tamen fuerint peccati & confessionis capaces, ungenti sunt, ita tamen, ut si eos mori contingat, non sint eorum parentes urgenti ad exequias more adultorum, inquit Manuale Mechliniense. Imò si tales ad Viaticum disponi queant, etiam si nunquam antea communicaverint, nec sani adhuc communicaturi forent, per modum Viatici communicandi sunt, juxta illud, *nisi manducaveritis carnem meam, &c.*

Denique amentes & furiosi, qui rationis usum habuerunt, si tunc piam animi significationem dederunt, aut hoc Sacramentum petierunt, licet postea in furorē aut insaniam incidant, ungenti sunt. Impotentibus vero, & qui in manifesto peccato mortali moriuntur, & excommunicatis, & nondum baptizatis penitus denegatur (ait Rituale Roman.) Cameracense verò iis addit eos qui rationem amiserunt in statu evidenter malo, ut si inter peccandum subito sensibus priventur, antequam moraliter loquendo possint verè ad Deum converti, aut antea vixerint in manifesto peccato mortali, ut publicus usurarius, publica meretrix, neque signa verè ad Deum conversionis ostenderint.

Potè infirmus periculose decumbens in una infirmitate, semel tantum unguendus est (ait Manuale Mechliniense) quando scilicet idem morbus stat, & periculum perseverat. Si tamen post unctiõnem convalescit, vel periculum evaserit, quo-

L III

ties postea in idem vita discrimen incidit, toties hujus Sacramenti subsidio iuvandus erit. Ita Manuale Cameracense his verbis: *steranda erit unctio, quous postea simile periculum redierit, dummodo prudenti iudicio diversi status morbi, diversaque pericula consulantur; dummodo (inquam) talis mutatio intercesserit, ut aeger non solum melius se habere (prout manē se habere solet, comparatione ad vesperum) sed & dici poterit periculum evasisse. Ita etiam ferē habent Synodus Lingonensis anni 1404. Senonensis anni 1524. Carnotensis anni 1526. S. Thomas in 4. dist. 23. q. 2. 4. q. 2. S. Carolus in Instruet.*

27. Ratio verd cur Unctio, in eodem morbo & morbi statu, minus repeti possit quam sacra Communio, est quia sacra Communio est panis quotidianus, quo anima quotidie indiget: sacra vero Unctio est Sacramentum executivum; tunc solum proinde repetendum, cum de novo quis est in periculo exundi.

CAPUT V.

Quadruplex effectus hujus Sacramenti.

28. Quatuor Extremæ Unctionis effectus Tridentinum sess. 14. de Extrem. Unct. c. 2. enarrat dicens: *delicta, siquæ sint adhuc expianda, ac peccati reliquias abstergit, & aegroti animam alleviat & confirmat, magnam in eo divinae misericordiae fiduciam excitando: quæ infirmus sublevatus, & morbi incommoda ac labores levius fert, & tentationibus demonis, calcaneo insidiantis, facilius resistit, & sanitatem corporis interdundum, ubi salutis animæ expedit, consequitur.*
29. Primus itaque effectus est peccatorum remissio, siquæ sint expianda, juxta illud Jacobi: *si in peccatis sit, remittentur ei.* Etiam quoad culpam, etiam mortalem nondum condonatum, si forte per inadvertentiam Pœnitentiæ & Eucharistiæ Sacramentum infructuose susceptum fuerit.
30. Secundus est absterio reliquiarum peccati, quæ sunt animi torpor, debilitas, ineptitudo ad exercendos actus supernaturales, angor, & timor, & confirmatio, quibus imminente morte agrotantes invaduntur, ex eo quoddam proximè de mundo decessuri, adituri sunt tremendo Judici. Quas peccatorum reliquias hujus Sacramenti virtus abstergit, exhilarando aegrotos, & magnam in ipsis divinæ misericordiae fiduciam excitando.
31. Tertius effectus est alleviatio animi, siue robur ad morbi incommoda levius ferenda, faciliusque resistendum tentationibus diaboli, calcaneo insidiantis.
32. Quartus est corporis sanitas, si ad salutem animæ expedit. Ita S. Jacobus: *oratio fidei salvabit infirmum.* Cujus rationem S. Thomas ubi supra q. 1. a. 2. q. 2. optimam reddit, quod *Extrema Unctio non facit corporalem sanationem ex proprietate naturali materia, sed ex virtute divina, quæ operatur rationaliter. Et quia ratio operans nunquam inducit secundarium effectum, nisi secundum quod expedit ad principalem: ideo ex hoc Sacramento non sequitur corporalis sanatio semper, sed quantum expedit ad spiritualem sanationem. Et tunc semper eam inducit, dummodo non sit impedimentum ex parte recipientis, v. g. infirmitas fidei. Ut enim Catechismus Romanus observat, si aegroti hoc tempore eam corporis sanitatem minus conequuntur, id quidem non Sacramenti virtute, sed ob eam causam evenire credendum est, quod eorum magna pars, vel qui sacro oleo unguentur, vel à quibus administratur, infirmo fidem habet. Testatur enim S. Mattheus c. 13. Dominum apud suos multas virtutes non fecisse, propter incredulitatem eorum.*

CAPUT VI.

Enumerati effectus tales ac tanti sunt, ut ex illis merito inferatur, lethalis peccati reos esse, qui, à Pastore moniti, negligunt Sacramentum istud suscipere. Reos item Pastores, qui, rogati, negligunt ovis suis illud administrare. Ad quæ sub mortali tenentur, etiam cum vite sue periculo.

Posterior pars constat ex dictis n. 18. Prior pars probatur (contra Estium & varios Recentiores) 1. quia suscipienda Extremæ Unctionis divinum extat præceptum, istis Jacobi verbis significatum: *inducat Presbyteros, &c.* Neque enim verba ista merum significant consilium, sed præceptum, uti post Rupertum, in vita Hieronimi, Concilium Colonienſe anni 1538. p. 7. c. 50. declarat his verbis: *sacra Unctio impendatur cum expositione mandati Apostolici, id est divini ab Apostolo promulgati. Sicut & Concilium Senonense anni 1528. Decret. 10. ne hic noster unguendi infirmos ritus, Christi præceptum, non tamen Sacramentum esse videretur: si quis infirmatur, &c.* Quibus verbis declarat, ritum unguendi infirmos, & Christi præceptum, & Sacramentum esse. Idem declarat Tridentinum c. 3. cum dicit, audiendos non esse, qui contra apertam & dilucidam Apostoli Jacobi sententiam, hanc Unctionem, vel significationem esse humanam, vel ritum esse à Patribus acceptam, nec mandatum Dei, nec promissionem gratiæ habentem.

2. quia fieri potest quod infirmus, post absolutionem & communionem, aliquod peccatum mortale commiserit, cujus tamen conscientiam non habeat, ut illud confiteatur. Fieri etiam potest, ut Pœnitentiæ & Eucharistiæ Sacramentum, in malo statu nescius susceperit; quod proinde per Extremam Unctionem, tamquam remedium ordinarium, ex secundaria intentione à Christo institutum, delendum sit. Deinde quiquid de eo sit, tanta est humana infirmitas in extremo tempore, dum accusante hominem conscientia, ob scelera in memoriam recuntia, mortis & terribilis iudicii imminenti terror & horror ipsam invadit, & inter morbi angustias, extremæque diaboli insidias, animus ipſius adeo tangit, ut nisi juvetur per ingentia illa bona & auxilia, quæ per hoc Sacramentum conferuntur, periculum sit, ne deficiat & succumbat. Ne enim deficeret, hoc Sacramentum, velut remedium, Christi amor influit. Igitur tantum remedium negligere, imo eoque ex hac vita voluntariè migrare, est salutem suam periculo magno exponere. Quod profectò non leve est, sed grave peccatum. Penulosum quippe est sine hoc Sacramento emigrare, Synodus Andegavensis anni 1293. declaravit, dicens: quod *Sancti dicunt, quæ sine hoc Sacramento periculosum est ex hac vita migrare.* Synodalia etiam Statuta Remensis Ecclesiæ (apud Natalem Alexandrum to. 5. Theol. Dogmat. l. 2. de Extr. Unct. reg. 20.) dicunt, quod *necessarium est ad salutem istud Sacramentum, si possit haberi.*

3. ex dictis libro 3. mortale est Sacramenti Confirmationis susceptionem negligere. Ergo & negligere susceptionem Sacramenti Extremæ Unctionis.

4. teste Martino V. in Bulla edita in Concilio Constanti. susceptio hujus Sacramenti contempta non potest absque mortali peccato. Illud vero datà opportunitate negligere, vel est virtualis quidem contemptus, vel parem aut ferè parem contemptu malitiam habet. Certè in foro exte-